

OLB434:1,2,5; Gen.31:1-18 en vs.38 – Gen.32:1; Opw.687; Ps.97:3,5; Gk147

Wat je ontdekken mag, ver van huis!

1. Tegenslag kan veel doen met een mens. Hoe ga(at) jij/u ermee om? En Jakob, een mens zoals wij? Gevlucht voor zijn broer, een ingewikkeld gezin met jaloezie en gedoe. Zeven jaar werken voor zijn ene vrouw. Zeven jaar werken voor zijn andere vrouw. Daarna nog zes jaar werken in een ongemakkelijke verhouding met zijn schoonvader. Waarbij zijn slimmigheid én geloof zorgen voor veel bezit en vee. Ondertussen was er bij hem vast ook heimwee naar wat voorbij ging. Waar bleef het bericht van zijn moeder?
2. Omdat hij zeer gezegend wordt krijgen schoonvader Laban en zijn zwagers steeds meer een hekel aan hem. Jakob vlucht (opnieuw!), maar nu met heel zijn hebben en houwten. Wat een bemoediging voor hem dat de droom, engel, steen en stem van de HERE uit Genesis 28 hier terugkomen. Laban die hem achtervolgt geeft er blijk van over weinig zelfinzicht te beschikken. Uiteindelijk sluiten ze een verbond! Waarbij ze beiden een andere God als getuige erbij roepen (vs.53). Dan gaat Jakob op weg naar Esau...
3. Wat heeft deze twintig jaar nu opgeleverd? Is Jakob veranderd? Ja! Maar bekering gaat bijna nooit zoals het bij Paulus ging. Bekering is een zaak van lange adem. Twee stapjes vooruit en één stapje achteruit. Weerbarstige karaktertrekken blijven vaak 'zeurend' aanwezig. Maar probeer bij jezelf en bij Jakob vooral óók op zoek te gaan naar wat mooier is geworden! Jakob benoemt meerdere malen dat de HERE geholpen heeft (vss.5.7.9.42). Hij is ontvankelijker voor God. Ondertussen heeft hij – net als Mozes en David – geleerd om een liefdevolle herder te worden (vss.38-40). Een prachtige leerschool voor een kind van God om Hem te volgen en te vertegenwoordigen.
4. Over God gesproken: mooi, bijna grappig, hoe de Bijbelschrijver het verschil tekent tussen een 'terafim' (klein afgodsbeeldje) en de HERE. Naar je afgodsbeeld moet je op zoek gaan. En die bevindt zich dan ook nog eens op een (in die tijd) onreine plaats. Hier t.o. staat een geloof waarbij je erop vertrouwt dat jij vastgehouden wordt en gevonden wordt door een God die zelf zoekt. Zelfs in ballingschap! Deze geschiedenis moet later voor Gods volk in ballingschap als zeer bemoedigend zijn ervaren. Ver van huis kun je dan toch dicht bij God zijn met de wetenschap dat de weg terug naar huis er altijd is. Misschien voel jij je nu 'ver van huis', bijv. door tegenslagen. Laat je dan weer vinden...

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, bijbelrooster

1. Vrucht van de Geest en hardnekkig onkruid komen naast elkaar voor. Herken je het gevaar soms alleen het één of alleen het ander te willen zien?
2. ☺☺☺☺ voor de kinderen: v . . . r J . k . b w . s het l . v . n soms h . lem . . l niet fijn. Gel . kk . g ging hij d . n t . ch b . dd . n tot G . d . D . t h . lpt! Als jij h . t moeilijk hebt is h . t . . k g . . d om te b . dd . n of th . . s te vr . gen om h . lp. Doen! G s!
3. 'De grote kunst van het leven is om je bij jezelf en bij anderen niet blind te staren op wat er nog aan onvolmaaktheid aanwezig kan zijn. Die is er ongetwijfeld bij Jakob en bij ons allemaal. Maar laten wij bedenken dat er intussen ook genoeg van het werk van Gods Geest is aan te wijzen. Gods Geest tovert niet ineens nieuwe mensen, maar leert ons in de gebrokenheid van het leven stapjes in de goede richting te zetten. Hij buigt ons leven bij in de goede richting. De vrucht van de Geest groeit tussen het onkruid dat we soms een leven lang moeten blijven uittrekken. Jammer als we mensen inclusief onszelf alleen beoordelen op het onkruid!'
4. **Bijbelrooster:** **zondag** over ballingschap als straf: 2Kon.23:19-30 (27)+Deut.28:58-61; **maandag** en tóch is er het berouw van God: Jona 3 en 4 (3:9-10 en 4:2); **dinsdag** én Jes.49:8-20+Joël 2:12-14; **woensdag** Mozes als herder: Ex.2:15-3:1; **donderdag** David als herder 1Sam.16 (11); **vrijdag** Deut.26 (5); **zaterdag** de God van Abraham is niet de God van Nachor: Gen.11:27-12:9 en 'alleen' in Jes.51:2. Liefhebbers: vgl.Gen.28 met Gen.31; over bekering HC32-44; Jak.5:20; Ezechiël 18 (32); over herder Ez.34.

OLB434:1,2,5; Gen.31:1-18 en vs.38 – Gen.32:1; Opw.687; Ps.97:3,5; Gk147

Blok 1. Kun jij, kunt u een beetje omgaan met tegenslagen?

Wat gebeurt er met je als de dingen tegen zitten?

Volgens de boekjes zijn tegenslagen en teleurstellingen goed voor je.

Je kunt leren omgaan met ongemakkelijke omstandigheden die in deze geschonden wereld vroeger of later op je pad komen.

Dat is mooi gezegd maar wat kan het je moeilijk vallen.

Wat kan het bijna ondraaglijk zwaar zijn.

En hoe moeilijk is het als je ziet dat je eigen kind het moeilijk heeft?

Wat wil je dan bijna automatisch graag een 'curling-ouder' zijn, die de weg voor jouw kind wil effenen. Ik kan niet aanzien dat mijn kind het moeilijk heeft...

Als je zo eens kijkt naar het leven van Jakob, dan kun je ook zeggen dat hij ontzettend veel heeft meegemaakt. Ook veel tegenslag en moeite....

Jakob, gewoon een mens zoals wij. Wat deed dit alles met hem, gedurende de jaren?

Ok, in een andere tijd en in een andere cultuur, maar toch: een mens zoals wij.

Eerst vluchtte hij voor zijn broer Ezau. Daarna werkt hij zeven jaar voor Laban om Rachel te krijgen als vrouw. Hij werd bedrogen door zijn schoonvader en ontving Lea als vrouw. Toen kreeg hij ook Rachel als vrouw maar moest daarvoor nog zeven jaar werken voor zijn schoonvader Laban.

Ondertussen is er in zijn huwelijk veel gedoe en jaloezie tussen de vrouwen. Logisch!

Toen ook Rachel een kind had gekregen – Jozef – vond Jakob de tijd rijp om weer terug naar huis te gaan.

Hij stelde dit voor aan zijn schoonvader maar die wilde deze goedkope kracht graag in dienst houden en vroeg wat hij wilde verdienen om toch te blijven.

Jakob stelde voor dat bepaalde dieren (geboren jongvee) voortaan voor hem zouden zijn en door eigen slimmigheid maar tegelijkertijd ook geloof kreeg hij een bijzonder grote kudde vee en veel bezit. We lazen dit bijzondere verhaal net nog.

Dat is dan mooi maar tegelijkertijd zullen met de nodige regelmaat zijn gedachten gegaan zijn naar zijn homeland. Daar waar hij opgroeide. Daar waar jawell!, ook zijn boze broer Ezau woonde maar ook zijn moeder. Zij zou aan hem laten weten als de kust weer veilig was. Nooit kwam dat bericht! We horen later ook helemaal niet meer van haar...

Blok 2. Ondertussen wordt de sfeer op het werk en thuis er niet gezelliger op.

Schoonvader Laban en zijn zonen zien hoe de kudde van Jakob steeds groter wordt en alweer is er sprake van jaloezie.

Jakob wil niet wachten tot de bom barst, en alweer gaat hij op de vlucht.

Begon hij zijn eerste vlucht in zijn eentje; nu gaat hij met een heel gezin en veel bezit.

Dat was natuurlijk een heel avontuur. Daarom is het vast bemoedigend geweest voor Jakob dat een aantal markante situaties bij zijn eerste vlucht nu opnieuw te zien zijn!

Het deed vast terugdenken aan die prachtige ontmoeting in Betel...

God spreekt in een droom tot hem wanneer Jakob merkt dat zijn familie steeds onvriendelijker wordt (Gen.31,3). Er wordt straks een steen opgericht als Laban en hij een verbond sluiten. Nog weer iets later (Hs.32:2) verschijnen er opnieuw engelen aan Jakob en spreekt de HERE weer tot hem als hij in zijn angst voor Ezau bidt tot God.

Als Laban erachter komt dat zijn dochters, schoonzoon en hun gezin met al hun hebben en houwen gevlucht zijn gaat hij er achteraan.

Als hij hen heeft ingehaald houdt hij een praatje over een mooi afscheid dat hij had willen houden als ze niet gevlucht waren. Waaruit blijkt dat hij niet veel zelfinzicht heeft, of waaruit blijkt dat hij op dat moment niet de waarheid spreekt.

De sfeer was er niet naar om een mooi afscheidsfeest te organiseren.

Dat hadden Jakob, de vrouwen en hun gezin wel aangevoeld.

Daarom is het uiteindelijk wel mooi dat er een verbond gesloten wordt!

Dat houdt samenleven stabiel. God wordt erbij geroepen als getuige.

Opvallend dat Laban dan Diegene de God van Abraham en Nachor noemt!

Want deze twee broers vereerden niet dezelfde God.

Abraham is juist weggeroepen uit die situatie waar religie vaak inhield het geloof in meerdere goden. Subtiel stelt Jakob dit bij en hij heeft het over de 'God voor wie zijn vader Izaak groot ontzag had'!

En hier is dus opnieuw een gedenksteen, met zelfs een hoop stenen erbij.

Elke keer als hij of Laban deze plek passeert worden zij herinnerd aan het verbond dat zij sloten. Waarbij ze elkaar het goede wensen en uitspreken niet met kwade bedoelingen deze gedenkplaats te passeren.

Hoe mooi zou zo'n teken vandaag zijn in grote delen van de wereld waar groepen en stammen elkaar naar het leven staan. Oog om oog. Bloedwraak. Noem maar op...

Of misschien in je eigen familie als er weer eens wat moet worden rechtgezet.

Uiteindelijk nemen ze afscheid en kan Jakob met de zijnen weer verder.

Op weg naar Ezau....

Blok 3. We stappen even uit het verhaal om stil te staan bij iets wat volgens mij in dit Bijbelgedeelte belangrijk is.

In elk geval bij iets wat ik belangrijk vind en waar ik aandacht voor wil vragen.

Dat is de vraag wat de tijd (20 jaar) met Jakob heeft gedaan.

En wat het met hem heeft gedaan dat zijn leven gepaard ging met tegenslagen.

En ik vraag mezelf dan af, en jij ook misschien, wat de tijd, het leven met mij heeft

gedaan? Met daarbij de grote vraag of er in zijn, mijn en ons leven ook sprake is (geweest) van geloofsgroei, van bekering? Is Jakob iemand anders geworden sinds zijn bedrog richting broer Ezau? Wat heeft hij mogen ontdekken?

Hij had toch een indrukwekkende Godsopenbaring achter de rug?

Dat doet toch iets met je?

Ook in Genesis 31 zie je nog wel min of meer een berekenende Jakob aan het werk.

Hij schat in wanneer hij moet vluchten.

Hij schildt takken en legt die in het water om maar meer steeds meer vee te krijgen.

Is dat nog steeds een vorm van bedrog? Eens een bedrieger, altijd een bedrieger?

Nee, ik denk het niet.

Ik denk dat je tussen de regels door kunt lezen dat deze 20 jaar wel degelijk wat gedaan hebben met Jakob.

Maar 'bekering' is niet een eenvoudig iets. Je kunt er geen tabellen en grafieken tegenaan gooien om te berekenen hoe dat werkt.

Het zijn de zeer grote uitzonderingen als bijv. Paulus waarbij bekering wel plotsklaps en radicaal doorbreekt, gegeven wordt.

En bij wie het ook altijd weer erop lijkt dat er daarna weinig pieken en dalen zitten in zijn geloofsleven. Maar laten we dit uitzonderlijke voorbeeld van Paulus die ook nog eens schrijver van de helft van het N.T. was niet als standaard nemen.

Bekering. Hoe is dat bij jou? Hoe gaat dat bij jou?

Ben je al bekeerd? Hoe weet je dat? Wat gebeurt er dan, of juist niet (meer)?

Bekering is nog wel eens een kwestie van twee stappen vooruit en dan weer één stap achteruit. Met soms zelfs ook wel drie stappen achteruit....

Wat kunnen mensen tegenvallen. Wat kun je jezelf tegenvallen.

Dat het eerste vuur van vroeger helemaal weg is.

Zulke mooie woorden, soms zo radicaal en dan opeens weer dat ene moment, die ene situatie....

En na je bekering blijf je grotendeels dezelfde persoon met dezelfde karaktertrekken.

Dat wat je altijd zo dwars heeft gezeten wordt zachter en milder maar vurig kan het zo weer opvlammen.

Zo ook bij Jakob. Hij was er eentje van het berekenende soort.

Die graag zijn eigen boontjes wilde doppen en zijn eigen pad wilde uitstippelen.

Dat verandert niet zomaar. Ook niet bij mij, bij ons... Misschien herken je jezelf in Jakob.

Maar als je goed kijkt, dan kun je toch wel wat moois hier ontdekken bij Jakob.

En ik zou dit Bijbelverhaal willen aangrijpen om samen af te spreken vaker op zoek te gaan naar het goede bij de ander, en bij jezelf.

Mag het ietsje minder streng? Als je praat over gedrag van anderen en dat van jezelf.

Als bij jou de fles altijd 'half leeg' is als het gaat om gedrag en bekering. Het is niet wat, kijk maar. Laat die fles dan ook eens 'half vol' zijn.

Kijk eens... Zie je het...? Ok, nog niet volmaakt maar toch...

Zo kun je ook in het leven van Jakob mooie momenten ontdekken.

Daarom mag je volgens mij wel concluderen dat die 20 jaar iets met hem hebben gedaan. Ten goede. Iets van omkeren/bekeren naar het goede, de Goede.

Ik hoor hem 4 x (vss.5,7,9,42) in dit hoofdstuk melding maken van zijn God.

Een besef dat er enerzijds zijn gedrag was, of Labans gedrag, maar anderzijds Gods stem. Gods ingrijpen. Gods Zegen.

Zelfs toen hij zo listig bezig was een hele kudde te verzamelen vat hij het in vs.9 samen met 'zo heeft God het vee van jullie vader afgenomen en aan mij gegeven'.

En in vs.42 'Als God mij niet geholpen had, dan had u, Laban, mij nu met lege handen weggezonden'!

Waar in de eerdere fase van zijn leven nauwelijks dit soort woorden over de lippen van Jakob kwamen, is hij nu ontvankelijker voor Gods stem geworden.

En als ik hem hoor beschrijven hoe hij herder is geweest, dan zie ik daar een bewogen herder. Iemand die dat prachtige, dienstbare vak heeft geleerd.

Ook een vak, net als bekering, dat je niet leert van de een op andere dag!

Overdag de hitte, 's nachts de kou. Geen oog dicht gedaan, vs.40.

Een goede herder die voor al zijn schapen zorgt. Waar doet me dit aan denken?

Aan Mozes, aan David, aan de Here Jezus. Aan de Here God!

Jarenlang deed Jakob hetzelfde werk en kreeg ervaring.

Kreeg hart voor zijn vak, voor de dieren, voor de natuur, de velden.

Heel wat tijd om na te denken. Heel wat tijd om te bidden.

Heel wat tijd om te oefenen om te gaan met het kwetsbare!

Wat heeft de tijd met je gedaan?

Het afgelopen seizoen? De laatste 1,5 jaar? De laatste 20 jaar?

Zou je er eens over na willen denken? Erbij stil willen staan?

En het willen delen met anderen maar bovenal en allereerst met de Here God.

Die graag wil dat wij namens Hem op deze aarde goede mensen zijn.

Als een herder voor zijn schapen....

Blok 4. Tenslotte nog even over de HERE in dit verhaal.

Er zit natuurlijk nog een prachtig stukje in dit Bijbelverhaal dat leest als een spannende familieroman.

Dochter Rachel gaat het huis uit. Zij wacht niet op de erfenis maar steelt alvast wat afgodsbeeldjes van haar vader.

Je weet maar nooit, straks in dat andere land. Hoe het zit met de goden.

En of het wel genoeg is, die God waar Jakob het steeds over heeft.

Zekerheid voor alles. Beter een paar goden teveel dan eentje te weinig.

Geen overleg met Jakob. Dat leek haar niet zo handig.

Maar als pa merkt dat ze allemaal weg zijn kijkt hij snel of zijn portemonnee en zijn pasjes en zijn autosleutel er nog wel zijn, bij wijze van....

Gelukkig. Dat is er nog weg.

Maar hoe zit het met zijn spirituele bezittingen

Met zijn religieuze zekerheden. Pa Laban gaat op zoek en mist zijn terafim. Zijn afgodsbeeldjes waarmee hij de godheid in zijn broekzak/in huis denkt te hebben.

Pa is daar woedend over, of misschien wel heel erg bang.

Die beeldjes zullen en moeten terug.

Dat maakt hij ook wel duidelijk als hij Jakob en zijn gezin heeft ingehaald.

Ga maar zoeken, zei Jakob. En bij wie je wat vindt: die verdient de doodstraf....

Laban zoekt zich suf. Gaat van de ene naar de andere tent maar vindt ze niet.

Dan bij Rachel in de tent, die op haar kamelenzadel zit.

Daaronder heeft zij de terafim-beeldjes verstopt.

En om te voorkomen dat ze ontdekt worden zegt Rachel dat ze niet op kan staan omdat ze ongesteld is. In die tijd teken van onreinheid. Probeer het je even voor te stellen.

Laban zoekt wanhopig naar zijn afgodsbeeldjes die op een onreine plek verborgen worden gehouden. Wat een vertoning! Wat een armoede!

Geef mij geen god waar ik naar moet gaan zoeken maar geef mij een God die mij zoekt!

Die mij kent. Die met mij meegaat. Die mij zegent, die mij draagt en niet andersom.....

Net als bij Jakob. Die in ballingschap, ver van huis, gezegend werd.

Wat moet dat later voor de ballingen ook een prachtig verhaal zijn geweest!

Die toch wel gevoeld hadden dat zij om hun zonden waren weggevoerd naar Assyrië en Babel. Die verbleven in ongeveer hetzelfde gebied als hun voorvader Jakob eeuwen eerder.

Ook in ballingschap is God erbij. En de weg terug is er altijd.

Ook voor bedrieger Jakob. Ook voor ballingen uit Israël!

Misschien geldt dat ook wel voor jou vandaag.

Ik weet niet hoe je erbij zit. Of je 'ver van huis bent', geestelijk gezien.

Ik hoop dat deze geschiedenis je dan raakt.

Dat God je dan raakt. En tegen je zegt: kom terug.

Vier het leven, vier het geluk, vier genade, keer om, kom Thuis, amen.